आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**जननी सुरक्षा योजना**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. ग्रामीण भागातील गरोदर मातांची शासकीय अथवा नामांकित आरोग्य संस्थेत पसुती झाल्यास ७००/- रुपये अनुदान देय राहील. २. शहरी भागाकरीता गरोदर मातांची शासकिय अथवा नामांकित आरोग्य संस्थेत पसुती झाल्यास ६००/- रुपये अनुदान देय राहील. ३. महिलेच्या गरोदर पणातील किंवा पसुती दरम्यान जोखमीमुळे सिझेरियन शस्त्रक्रिया करावयाचे झाल्यास व त्यासाठी शासकिय रुग्णालयात तज्ञ वैदयकिय अधिका-यांना त्यांची सेवा देण्यासाठी १५००/- रुपये मानधन किंवा शस्त्रक्रिया खाजगी मानांकित रुग्णालयात झाल्यास रु.१५००/- अनुदान खाजगी रुग्णालयास देय राहील‍
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	सदर लाभार्थी दरिद्र रेषेखालील अथवा अनुसुचित जाती, जमातीचा असावा.
५	**योजनेचे फायदे**	१. शासकिय व नामांकित संस्थेतील प्रमाण वाढले. २. माता मृत्यु व अर्भकमृत्युचे प्रमाण कमी झाले. ३. पुर्ण संस्थेतील मातांचे प्रमाण वाढले.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**कुटुंब कल्याण योजना**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. कार्यक्षेत्रातील सर्व्हे करुन तात्पुरत्या व कायमस्वरुपी संतती प्रतिबंधासाठी पात्र जोडप्यांची यादी तयार करुन त्यांचे मत परिवर्तन करणे. २. कुटुंब कल्याण कार्यक्रमांतर्गत पात्र जोडप्यांना निरोध, संतती प्रतिबंधक गोळया यांचे वाटप करणे व तांबी बसविणे. ३. पात्र जोडप्यांमधुन तपासणी करुन पुरुष व स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया करुन आर्थिक लाभ देणे. ४. वरील सर्व कार्यक्रम सर्व शासकिय संस्थेतून मोफत राबविले जातात.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	१. लाभार्थी विवाहीत असुन त्यांची संमती असावी २. तात्पुरत्या किंवा कायमस्वरुपी संतती प्रतिबंधासाठी पात्र असावा. ३. जोडप्यांपैकी कोणाचीही पूर्वी शस्त्रक्रिया झालेली नसावी.
५	**योजनेचे फायदे**	१.छोटे कुटुंब सूखी कुटुंब ही संकल्पना साकार झाली. २. कुपोषित मुलांचे प्रमाण कमी झाले. ३. योग्य जोडप्यांना योग्य लाभ मिळाला. ४. पुरुष नसबंदीचे प्रमाणत वाढ वाढले.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**उपकेंद्र बळकटीकरण**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. उपकेंद्र स्तरावरुन लाभार्थीला प्रमाणकानुसार अपेक्षित सुविधात वाढ करणे. २. शासनाकडुन पुर्तता न झालेस अपेक्षित लाभ देण्यासाठी उपकेंद्र स्तरावर आर्थिक तजवीज करुन घेणे. ३. गरीब व गरजू रुग्णांना तात्काळ सेवा देणे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	दरवर्षी प्राप्त होणाऱ्या १०,०००/- रुपयांतून आर्थिक निकषानूसार खरेदी करणे व व्हाऊचर ठेवणे. समितीच्या संमतीने उपकेंद्र बळकटीकरण करणे.
५	**योजनेचे फायदे**	१.उपकेंद्राचे बळकटीकरणे होवून, ग्रामीण भागातील लोकांचे उपकेंद्रातून सेवा घेण्याचे प्रमाण वाढले. २. घरी प्रसुतीचे प्रमाण कमी झाले. ३. संदर्भ सेवेच्या रुग्णांमध्ये वाढ झाली.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**नियमित लसीकरण**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. लसीकरणाच्या ठिकाणी १०० टक्के लाभार्थी उपस्थित ठेवून सर्व पात्र लाभार्थीचे वेळेत गुणवत्ता पूर्ण करुन आजराचे प्रमाण कमी करणे. २. अर्भक व बाल मृत्युचे प्रमाण कमी करणे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	प्रत्येक लाभार्थीस योग्य वेळी देय लसीचा डोस देणे व पाठपूरावा करणे
५	**योजनेचे फायदे**	१. पुर्ण संरक्षित बालकांच्या प्रमाणात वाढ २. अर्भक व बालमृत्युचे प्रमाणात घट

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रम**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. सर्व गरोदर मातांना व १ वर्षापर्यंतच्या बालकांना या योजनेअंतर्गत शासकिय संस्थेमधून उपलब्ध सर्व सेवांचा मोफत लाभ दिला जातो. २. प्रसुतीसाठी गरोदर मातेस घरुन शासकिय संस्थेत शासकिय गाडीने आणणे व प्रसुतीनंतर ३ दिवस औषध व आहार देवून शासकिय गाडीने सोडणे. ३. प्रसंगी संदर्भ सेवा देताना शासकिय गाडीने पूढे पाठविणे व आवश्यकतेनूसार शस्त्रक्रियेदरम्यान रक्त संक्रमणाची सोय उपलब्ध करुन देणे. ४. १ वर्षाला आतिल बालकाला शासकिय संस्थेतील उपलब्ध औषधे व तपासण्या मोफत करुन देणे व वाहतूकीसाठी शासकिय वाहन उपलब्ध करुन देणे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	सर्व गरोदर मातांना व १ वर्षाआतील सर्व बालकांना सदर योजनेचा लाभ दिला जातो.
५	**योजनेचे फायदे**	१. माता व बालकांना वेळेत योग्य सेवा मोफत मिळाल्या. २. गंभीर रुग्णांच्या संदर्भ सेवेत वाढ ३. माता मृत्यू व अर्भक मृत्युचे प्रमाण कमी झाले.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**ग्राम बाल विकास केंद्र**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१.जागतिक आरोग्य संघटनेच्या नवीन मापदंडानूसार उंचीनूसार वजन या निकषानुसार ० ते ६ वयोगटातील लहान मुलांचे वर्गीकरण सर्व साधारण मध्यम तीव्र कुपोषित व मध्यम तीव्र कुपोषित बालकांचे श्रेणीवर्धन करण्यासाठी ग्रामीण स्तरावर उपकेंद्र मुख्यालयाच्या गावातील अंगणवाडीमध्ये ग्राम बाल विकास केंद्र स्थापन करुन ३० दिवस दाखल केले जाते. २. या केंद्रामध्ये मुलांना दररोज पुरक व पोषक जादाचा आहार देऊन तज्ञ वैदयकिय अधिकारी यांच्या मार्गदर्शनाखालील औषध उपचारही देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. यामधून ज्या मुलांचे श्रेणीवर्धन होणार नाही त्याच्यासाठी प्रा.आ.केंद्र स्तर, ग्रामीण रुग्णालय स्तर व जिल्हा रुग्णालय स्तरावर बाल विकास केंद्र स्थापन करणेत आली आहेत. ३. लाभार्थी दाखल व ३० दिवसानंतर घरी सोडण्यासाठी शासकिय वाहनांची सोय केली जाते. ४. या कार्यक्रमासाठी आवश्यक असणारे अनुदान प्रा.आ.केंद्र स्तरावर वर्ग करुन लाभार्थीच्या संख्येनिहाय आवश्यक असणारे अनुदान अंगनवाडींना देणेत येते.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	सर्व कुपोषित बालके सॅम, मॅम गंभीर आजारी बालके .
५	**योजनेचे फायदे**	१. मुले आजारी पडण्याचे प्रमाण कमी झाले आहे. २. बाल मुत्येचे प्रमाण कमी झाले आहे.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	**आशा स्वयंसेविका योजना**
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. विविध कार्यक्रमांतर्गत कामाच्या आधारित मोबदला अदा करणेत येतो. २. आरोग्य यंत्रणा सेवाभावी संस्था व समाजातील अन्य महत्वपुर्ण घटक यामध्ये सुसंवाद व समन्वय निर्माण करण्याच्या दृष्टीने आशा स्वयंसेविका महत्वपुर्ण दुवा आहे. ३. स्थानिक व विवाहीत असावी. ४. वय २० वर्षापेक्षा जास्त असावे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	१. आशा निवड ही ग्रामसभेमध्ये होते. २. आशा ही किमान शैक्षणिक अर्हता ८ वी पास असणे आवश्यक
५	**योजनेचे फायदे**	१. पुर्ण सुरक्षित माता व बालक यांचे प्रमाण वाढले. २. माता मुत्ये, अर्भक व बाल मुत्येचे प्रमाण घटले. ३. राष्टीय कार्यक्रमाचे उदिष्ट साध्य होण्यास मदत झाली आहे. ४. रुग्ण लवकर निदान होवून पूर्ण उपचार घेवून बरे होण्याचे प्रमाण वाढले. ५. साथरोग आटोक्यात आणण्यांमध्ये यश आले आहे.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	मोबाइल मेडीकल युनिट
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	४. जिल्हास्तरावर फिरते वैदयकीय पथ्क स्थापन केले जाते. ५. त्यांना जिल्हयातील अतिदुर्गम भागातील गावे निवडून दिली जातात व त्यानुसार त्यांनी दरमहा भेटीद देऊन त्याठिकाणी आरोग्य सेवा देणेची आहे. त्यामध्ये लोकांना किरकोळ उपचार आरोग्य सेवा व संदर्भ सेवा दिलेली आहे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	सदर योजना स्वयंसेवा संस्थामार्फत राबविली जाते. जिल्हास्तरावरुन अनुदान वर्ग करणेत येते.
५	**योजनेचे फायदे**	.अतिदुर्गत भागात लोकांना विनाविलंब सेवा मिळत आहे. तसेच रुग्णांची दळणवळनाच्या अडचणी दूर झाल्या आहेत.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	गर्भधारणापूर्व व प्रसवपूर्व निदान तंत्र (गर्भलिंग निवड प्रतिबंध) कायदा १९९४ पीसीपीएनडीटी
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. देशपातळीवरुन व राज्यपातळीवरुन योग्य नियंत्रण होते. २. जिल्हास्तरावर मा. जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली समिती केली जाते. ३. गरोदर माता व त्यांचे कुटुंब यांचे समोपदेशन केले जाते. ४. समाजामध्ये मुलींच्या जन्मा बददल जनजागृती केली जाते. ५. कायदया अंतर्गत कार्यक्षेत्र ातील सोनोग्राफी केंद्र व गर्भपात संख्या तसेच प्रसुती संख्या यांची तपासणी होते. ६. सदर तपासणीमध्ये कसुर करणारया संस्थेवर व व्यक्तीवर कायदेशीर कार्यवाही केली जाते. व ती व्यक्ती व संस्था दंडास पात्र आहे.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	सोनोग्राफी सेंटर गर्भपात प्रसुती संस्था तसेच रुग्णांचे फार्म भरुन सदर नोंदी अदयावत ठेवून त्यांचा दरमहा अहवाल तयार करुन पाठपुरावा करुन मुलींच्या जन्माचे प्रमाण वाढवले जात आहे.
५	**योजनेचे फायदे**	कायदयाच्या अमंलबजावणीद्वारे मुलींचे प्रमाण दरहजारी मुलांमागे ० ते ६ वयोगटामधील ९०३ इतके साध्य झाले आहे.

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	पायाभूत विकास कक्ष
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान अंतर्गत नवीन उपकेंद्राच्या बांधकामामध्ये प्रसुती रुमची व्यवस्था करण्यात येणार आहे. जेणेकरुन उपकेंद्र ठिकाणी प्रसुतीची व्यवस्था झालेने स्थानिक लोकांना त्याचा जास्तीत जास्त फायदा होईल. गरोदर माता व त्यांचे कुटुंब यांचे समोपदेशन केले जाते.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	या कार्यक्रमा अंतर्गत नवीन बांधकाम व दुरुस्ती कामाची यादी शासनाकडे प्राप्त होते. सदर कामांच्या यादीनुसार कामांच्या निविदा ई निविदा पध्दतीचा अवलंब करुन मागविणेत येतात. व कामे पूर्ण करुन घेण्यात येतात.
५	**योजनेचे फायदे**	स्वतःची इमारती असलेल्या उपकेंद्राची व प्रा.आ.केंद्राची संख्या वाढली तसेच सर्व सोई उपलब्ध झालेने ग्रामीण भागातील लोकांनी मिळणारया सेवेचा लाभ घे्

आरोग्य विभाग जिल्हा परिषद कोल्हापूर

१	**योजनेचे नाव**	आयपीएचएस
२	**योजना कोणाची (केंद्र / राज्य / जि.वा.यो. / जि.प.स्वनिधी)**	केंद्रशासन
३	**योजनेची संक्षिप्त माहिती**	१. आयपीएचएस हे एक आरोग्य संस्थेचे गुणात्मक व संस्थात्मक दर्जा दाखवणारे मानांकन आहे. २. या योजनेअंतर्गत संस्थांना विशिष निधी प्राप्त होतो.त्याचा विनियोग संस्थेस गरजेची मनुष्यबळ मुलभूत भौतिक सुविधा तसेच रुग्णालयातील लागणारे इनस्टूमेंट इक्यिुपमेंट मेडिसिन साहित्य घेणेसाठी होतो.
४	**योजनेचे निकष व अटी शर्ती**	ग्रामीण रुग्णालयामध्ये कोणत्या सेवा निश्चितपणे मिळतील व त्यासाठी कोणत्या किमान बाबी तिथे असतील हे आयपीएचएस मध्ये ठरेल या किमान बाबी खालील प्रमाणे. १. किमान वैद्किय व सहाय्यक मनुष्यबळ २. आवश्यक साधने ३. औषधांची उपलब्धता ४. मुलभूत भौतिक सुविधा ५. जनआरोग्य हक्काची सनद
५	**योजनेचे फायदे**	१. ग्रामीण भागातील रुग्णांना जवळच्या ठिकाणी गुणात्मक सेवा मिळणेत वाढ झाली आहे. २. रुग्णालयात रुग्ण सदर्भ होणेचे प्रमाण झाले आहे. ३. रुग्ण सेवेत विशेष वाढ झाली आहे.